

Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna makstavad toetused lastega peredele aastal 2016 ning lasteaia kohamaksu tõusu mõju toetuse saajate arvule

1. Lastega perede toetused linna eelarvest

Toetuste maksmine ei ole seotud perekonna materiaalse olukorraga.

1.1 Lapsetoetus

Esimese ja teise lapse puhul kokku **512 eurot** ning kolmanda ja järgmise lapse puhul kokku **640 eurot**.

Toetust makstakse kolmes osas:

Toetuse I osa (makstakse pärast lapse sündi)

esimese osa suurus on **64 eurot**;

kolmanda ja järgmise lapse puhul on toetuse esimese osa suurus **112 eurot**.

Toetuse II osa (makstakse lapse 1-aastaseks saamisel)

teise osa suuruse on **128 eurot**;

kolmanda ja järgmise lapse puhul on toetuse teise osa suurus **176 eurot**.

Toetuse III osa (makstakse lapse 2-aastaseks saamisel)

kolmanda osa suurus on **320 eurot**;

kolmanda ja järgmise lapse puhul on toetuse kolmanda osa suurus **352 eurot**.

Tabel 1. Tartu linna lapsetoetuse määramine 2015. aastal

	Taotlusi	Toetuse suurus	Summa
Al 2015. a sündinud lapsed	849	64	54336,00
Al 2015. a sündinud 3. ja järgmine laps	207	112	23184,00
Toetuse I osa kokku:	1056		77520,00
Al 2014. a sündinud lapsed	972	128	124416,00
Al 2014. a sündinud 3. ja järgmine laps	217	176	38192,00
Toetuse II osa kokku:	1189		162608,00
Al 2013. a sündinud lapsed	1032	320	330240,00
Al 2013. a sündinud 3. ja järgmine laps	202	352	71104,00
III osa kokku:	1234		401344,00
Kokku 2015	3479		641472,00

Aluseks sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister (STAR)

2016. aasta I kvartalis oli lapsetoetuse taotlusi kokku 802, mille alusel maksti toetust kokku 148 144 eurot.

1.2 Koolitoetus

Toetuse määr on **50 eurot**, mida makstakse lapsele, kes läheb Tartu linnas esimesse, teise või kolmandasse klassi ning kelle enda ja ühe vanema või muu last kasvatava isiku, kellele makstakse lapse eest riiklikke peretoetusi, elukoht on rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas.

2. Vähekindlustatud perede sotsiaaltoetused linna eelarvest

Aluseks Tartu Linnavolikogu 24.01.2013 määrus nr 81 „Täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise kord”.

2.1 (Kooli- ja) lasteaiatoidutoetus

Toidutoetus on koolieelses lasteasutuses ja lastehoius käiva lapse, üldhariduskooli gümnaasiumiosas ning põhikooli baasil kutseõppeasutustes õppivale õpilasele toidupäeva maksumuse hüvitamine vähekindlustatud peredele. Toidutoetuse määramise aluseks on 6 eelneva kuu netosissetulek pereliikme kohta, mis peab olema väiksem kui 215 eurot, so 50% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast.

Toetus määratakse koolieelses lasteasutuses käivale lapsele perioodiks 1. septembrist kuni 28. (29.) veebruarini ja 1. märtsist kuni 31. augustini või õpilasele õppeaastaks. Toetuse suurus sõltub toidupäeva maksumusest. Tartu linna lasteaegade keskmine toidupäeva maksumus kuus on 1,49 eurot päev (kalleim 1,70 eurot päev ja odavaim 1,15 eurot päev). Seega tuleb lasteaiatoidu eest tasuda (22 tööpäeva) ligikaudu 33 eurot kuus. Toetus makstakse otse lasteaiatoidu arvele.

2.2 Lasteaiatoidutoetus

Kohamaksutoetus on koolieelses lasteasutuses ja lastehoius koha kasutamisel lapsevanema poolt kaetava osa hüvitamiseks makstav toetus. 50% kohamaksust hüvitatakse, kui sissetulek perekonnaliikme kohta on väiksem kui 50% töötasu alammäärast ja 100% kohamaksust hüvitatakse, kui perekond on taotlemise kuul toimetulekutoetuse saaja. Toetuse määramise aluseks on taotlemisele eelneva 6 kuu keskmine perekonna netosissetulek, mis peab olema perekonna liikme kohta väiksem kui 50% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast, seega väiksem kui 215 eurot.

Toetus määratakse koolieelses lasteasutuses käivale lapsele perioodiks 1. septembrist kuni 28. (29.) veebruarini ja 1. märtsist kuni 31. augustini. Kohamaks Tartu linna lasteaedades on 64,50 eurot kuus. Toetus kantakse otse lasteaiatoidu arvele. Toetuse suurus on kas **64,50 eurot** kuus (100%) või **32,25 eurot** kuus(50%).

2.3 Lasteaiatoidu vabastus

Lapsevanemad saavad taotleda lapsevanema poolt kaetava osa maksimisest 100%-st vabastust kolmanda ja järgneva lapse eest. Vabastuse saamiseks peavad olema täidetud järgmised eeldused:

- 1) vanemal on kolm või enam last;
- 2) lapsed on vanuses 1,5 kuni 7 eluaastat (kaasa arvatud);
- 3) vanemate ja laste elukoht asub Eesti rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas.

Vabastuse taotlemisel ei oma tähtsust, kas kõik 1,5- kuni 7-aastased lapsed kasutavad kohta koolieelses munitsipaallasteasutuses või mitte. Oluline on, et vanemal oleks kolm või enam last, kes on nimetatud vanuses ja piisab, kui üks laps kasutab kohta munitsipaallasteasutuses. Vabastus antakse munitsipaallasteasutuses kohta kasutavale vanimale lapsele (lisaks nelja või enama lapse puhul sõltuvalt laste arvust peres vanuseliselst järgmistele lastele).

Tabel 2. Kooli- ja lasteaiatoidutoetuse ja lasteaia kohamaksutoetuse maksmine 2015. aastal ja 2016. aasta I kvartalis

Koolitoidu toetus		Saajate arv
jaanuar - detsember 2015		43
	summa kokku	1825,08
jaanuar - märts 2016 esitatud taotlused		0
	summa kokku	0
Lasteaiatoidu toetus		Saajate arv
märts - august 2015		297
september 2015 - veebruar 2016		267
	summa kokku	54 712,40
jaanuar - märts 2016 esitatud taotlused		231
toetus perioodiks 16.01.-31.08.2016, so 6 kuud kokku		46 290
Lasteaia kohamaksu toetus		Saajate arv
märts – august 2015	50%	69
	100%	228
september 2015 - veebruar 2016	50%	74
	100%	193
	summa kokku	142 917,91
jaanuar - märts 2016 esitatud taotlused	50%	43
	100%	188
	summa kokku	74 949
lasteaia kohamaksu ja toidutoetus kokku aastal 2015		197 630,31
kohamaksu ning kooli- ja lasteaiatoidutoetus kokku aastal 2015		199 455,39

Toidu- ja kohamaksutoetusi taotles kõigist lasteaia käivatest Tartu linna lastest 5,6 % (2015). Lasteaia kohamaksu tõusuga käesoleval aastal ei ole kaasnud toetuse taotlejate arvu kasvu. Aastate lõikes on vähenenud oluliselt 50% lasteaia kohamaksu hüvitamist taotlenud perede arv ning kasvanud on 100% toetust saavate perede osakaal. Põhjuseks võib olla asjaolu, et toetust taotlevad just need pered, kes saavad oma igapäevase toimetuleku tagamiseks ka teisi sotsiaaltoetusi (toimetulekutoetus) ning on seetõttu toetuse menetlemisprotsessist (andmete ja dokumentide esitamine jmt) teadlikumad.

Sotsiaalhoolekande seaduse järgi on sotsiaaltöötajal kohustus hinnata abi saamiseks pöördunud isiku (perekonnaliikmete) abivajadus ning selgitada välja sellele sobivaim abi, st toetuste määramisel lähtutakse juhtumipõhisest lähenemisest

2.4 Täiendavad sotsiaaltoetused

Toetuse liike on kokku 13, alltoodud on otseselt seotud lastega. Täiendavad sotsiaaltoetused annavad lisaks riigieelarvelistele toetustele võimaluse taotleda vajadusel rahalist abi kohalikul omavalitsuselt. Toetuste taotlejateks on reeglina pered, kes saavad ka teisi sotsiaaltoetusi ja/või –teenuseid.

2.4.1 Aabitsatoetus

Lapsele, kes läheb esimesse klassi koolitarvete ostmiseks. Toetuse suurus lapse kohta on kahekordne toimetulekupiir, so **260 eurot**.

2.4.2 Lapse toimetuleku tagamise toetus

Lapsele koolitarvete, riiete, jalanõude ja muu hädavajaliku ostmiseks. Toetuse suurus kalendriaastas on ühe lapse kohta kuni ühekordne toimetulekupiir, so **130 eurot**.

3. Vähekindlustatud perede sotsiaaltoetused riigi eelarvest

3.1 Toimetulekutoetus

Toetust on õigus saada üks elaval isikul või perekonnal, kelle kuu netosissetulek pärast eluruumi alaliste kulude mahaarvamist kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud kulude piirmäärade ulatuses on alla kehtestatud toimetulekupiiri. Juhul kui pere netosissetulek ületab toimetulekupiiri (nt ka 10 senti), siis toetust ei määrata.

Alates 01.01.2016 on **toimetulekupiir 130 eurot** esimese pereliikme ja iga alaealise pereliikme kohta ning **104 eurot** iga järgmise täisealise pereliikme kohta.

Tabel 3. Toimetulekutoetuse määramine perioodil jaanuar - märts 2015; oktoober - detsember 2015 ja jaanuar - märts 2016

Kuu	Toetuste summa	Perede arv	sh töötuga peresid	sh pensionäridega peresid	sh lastega peresid	sh ühe täiskasvanuga peresid	Leibkonna liikmete arv kokku	sh lapsi	sh töötuid	sh pensionäre
jaan.15	130226,22	562	221	205	252	462	1128	460	232	208
veebr.15	122234,33	566	222	197	253	463	1133	457	234	200
märts.15	107743,07	517	217	183	224	429	1015	405	228	188
okt.15	82574,35	386	145	135	178	322	798	344	151	138
nov.15	90112,99	408	163	148	179	348	818	346	171	151
dets.15	96761,07	444	180	164	199	378	880	364	189	170
jaan.16	134370,44	489	190	193	215	410	973	398	200	201
veebr.16	156 931,41	548	204	234	226	160	1069	426	211	243
märts.16	142582,80	531	206	227	223	446	1039	417	214	234

Aluseks sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister (STAR)

Tabelis kajastatud kuud on valitud võrdlemiseks järgmisel põhimõttel:

- 1) käesoleva aasta I kvartal võrreldes eelmise aasta sama ajaga;
- 2) kütteperiood oktoober 2015 – märts 2016.

Toetuse saajate arv oli kõige kõrgem I kvartalis 2015, kui toetust sai keskmiselt 548 perekonda, sh leibkonna liikmeid 1092, nendest lapsi 441. Võrreldes käesoleva aasta I kvartalit eelmise aasta sama ajaga on toetust saavate perede arv vähenenud 6%, lastega perekondade osakaal toetuse saajatest aga 9%.

Käesoleval kütteperioodil, so oktoober 2015 – märts 2016 on toetust saanute arvu kuude lõikes stabiilselt kasvanud, võrreldes 2015 IV kvartalit 2016 I kvartaliga on kasv 27%.

Toimetulekutoetuse suurus arvutatakse järgmise valemi järgi:

TT=(EK+TP)-S, kusjuures TT – toimetulekutoetus, EK – eluasemekulud kulude piirmäärade ja normpinna ulatuses, TP – perekonna arvestuslik toimetulekupiir, S – perekonna sissetulek (tulud).

Näitajad valemis on muutuvad, st nende tõus või langus mõjutab toetuse saajate arv, nt sissetulekute (riiklik lapsetoetus, töötasu alamäär, pension, töötutoetuse määr jmt) tõus ning pikaajaliselt samal tasemel olev (madal) toimetulekupiir tingib toetuse saajate arvu langust (st peredele on sissetulekutega tagatud toimetulekupiir). Aasta 2016 on taas toetuse saajate arv tõusnud, kuna alates 01.01.2016 tõusis toimetulekupiir üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele 130 euronit kuus (varem 90 eurot) ja perekonna teisele ning igale järgmisele täisealisele liikmele 104 euronit (varem 72 eurot). Seega saavad toetust ka need pered, kes elasid varem piirmäära napilt ületava netosissetulekuga.

Toimetulekutoetuse arvestamisel arvatakse perekonna väljaminekute hulka vaid jooksvad kuul tasumisele kuuluvad eluruumi kulud. Lasteaia koha- ja toidumaks jmt tuleb kanda perel oma sissetulekutest (toetuse saajatel tagatud toimetulekupiirist või puuduse korral taotleda vastavat sotsiaaltoetust). Muude kulude tasumisest tekkinud toimetulekuraskused ei kajastu toimetulekutoetuse määramisel ega mõjuta toetuse saajate arvu. Sellistel juhtudel abistatakse perekondi muude abimeetmetega.

3.2 Täiendav sotsiaaltoetus

Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonnaliikmed on alaealised, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust **15 eurot**.

3.3 Vajaduspõhine peretoetus

Lastega perekondadel, kelle netosissetulek taotlemisele eelneval kolmel kuul on alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri, on õigus saada vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneval kolmel kuul.

2016 on esimese täiskasvanud pereliikme sissetulekupiiriks 358 eurot, igale järgnevale vähemalt 14-aastasele liikmele 179 eurot ja alla 14-aastase pereliikme piir on 107,4 eurot. Kui perekonna sissetulek on alla eeltoodud piiri, makstakse ühe lapsega perekonnale **45 eurot** kuus ning kahe ja enama lapsega perele **90 eurot** kuus.

Tabel 4. Vajaduspõhise peretoetuse määramine Tartu linnas

Aasta	Esitatud taotlused	Kinnitatud taotlused	Toetuse maksmise kordade arv	Tegelik kulu
2015	1289	1121	3480	243 090
2016 I kvartal	309	279	792	55 170

Aluseks sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister (STAR)

2015. aastal maksti vajaduspõhist peretoetust ühes kuus 290 perele. Käesoleva aasta I kvartali andmetel maksti vajaduspõhist peretoetust ühes kuus 264 perele. Seega on vajaduspõhise peretoetuse saajate arv 2016. aastal sarnane 2015. aastal toetust saanud perede arvuga.

Eeltoodust lähtuvalt ei leidnud kinnitust asjaolu, et lasteaia kohamaksu tõus Tartus on mõjutanud perede sotsiaaltoetuste taotlemist. Samas on selge, et iga lisanduv kulu mõjutab pere materiaalsel toimetulekul ning mida madalam on nõ vältimatu kulu, seda suurem on võimalus kasutada rahalisi vahendeid lisaväärtusi andvatele tegevustele.

Koostatud 25.04.2016
sotsiaal- ja tervishoiuosakonna
sotsiaaltööteenistuse juhataja Inge Kool
tel 736 1307; 5866 7710

sotsiaaltööteenistuse peaspetsialist Marika Paris
tel 736 1309; 5918 1125